miſeſt üks hing, kes kõik kaduwa ilma walude, mu-
rede, tühja waewade koorma enda pealt oli wiska-
nud. Ei mite taſaſemaſt wäljanäituſt, et ſiit eluſt
lahkumine wõitlemiſel raskuſt tegi, oli tunda. —
Wiis, kuus miinutid läkſid ſügawas waikuſſes mööda.
Seal tõstis Keiſer waatmiſt, kui oleks Ta ſeda
taewa poole ſeadnud ja ſelle peale, niiſama ſuguſe
rahuga, niiſama liht kombel hakas ta küſima: „Mis
„olete teie oma kuulamiſe-toruga*) leidnud? Koo-
„paid kopſudes?“ — „Ei,“ kostis arſt, „kopſudes
on alwamine hakanud.“ — „Kuis oli teil julguſt,
„mulle ſurmamõiſtmiſt nii wiſtiſt kuulutada?“ —
„Majeſtät,“ ütles arſt, „mul oli ſelle tarwis enam
„kui üks põhi. Eſiteks ja pää-asjalikult täidan ma
„ſellega üht Teile antud tõutuſt. Poolteiſt aasta
„eeſt ütleſite Teie mulle: Mina tahan et teie mulle
„täieliku tõt räägite ja kohalt ſel aeal, kus ſeda
„wäga tarwis on. Se lugu on nüüd parako kääs.
„Aga ühtlaſe täidan ma ka ühe teiſe, ühe pühaliku
„kohuſe riigiwalitſeja ja pereiſa wasta. Teil on
„aga weel mõned tunnid elada. Teil on täis ſelge
„meelemõistus ja teate et ſugugi lootuſt enam ei jää.
„Majeſtät tahawad neid tundiſt wiſt tarwitada wiim-
„ſeks jutuſtamiſeks Teie auujärje pärijaga. Wii-
„maks olen ma Teie Majeſtätile tõt, täieliku tõt
„rääkinud, ſeſt et ma Teid tunnen, ſeſt et ma Teid

*) Üks arsti riistapuu, millega rinnatõbe põdewaid haigeid läbi-katſutakſe.

„armaſtan.“ — Wäga rahuliku tähelepanemiſega
kuulas Keiſer ſeda jutu. Juba ei wõinud arſt enam
oma piſaraid ärakeelata. Kui Keiſer ſeda nägi,
andis Ta temale kät ja ütles: „Ma tänan teid.“
— Jälle kaduſid waikſelt mitu miinutid. Siis ütles
Keiſer: „kutſuge minu wanem poeg ſeie.“ Kui arſt
ſeda käsku täitis, lisas Keiſer niiſamuti hariliku ealega
juure: „Ärge unuſtage mite minu teiſte laſtele teada
anda, minu poea Konſtantinile. Aga ärge ehma-
tage mite Keiſerina.“ — Tema Iſe awaldas oma
ligiſt eluotſa ellaſt armaſtatud poeale ja ſüdamelikus
mures Keiſerina päraſt lisas Ta peale: „Ma loodan
„et ſa emale midagi ei ütelnud, midagi ei ſaa üt-
„lema.“ — Sedaſama muret jagas Suurwürſtina
Maria Nikolajewna, kes kõigiſt haigekambri lige-
mal oli. Tema ütles arstile: „Kuda ſaame meie
ema ettewalmiſtama?“ — Aga kriſtlik abikaaſa,
kriſtlik walitſejana oli juba kõige wasta walmiſtatud
ja Keiſer ei pannud ka imeks, kui Ta Teda oma
woodi ees nägi. Eks Keiſerina olnud omal paigal,
kät, mis Temale ſüdawega ühtlaſe oli antud, enda
pihus pidades. Keiſri pihitiſa, niiſamuti juba wal-
mis, ootas ligimail püha annetega. Päraſt pühaliku
pihi ettewalmiſtamiſe palwede lugemiſt, läkſid Keiſe-
rina ja Tſeſarewits toaſt, kuhu nad päraſt Sakra-
menti andmiſt tagaſt tulid.

Kõik teiſed kõrge Keiſrimaja liikmed ootaſid, põl-
wili maas, ligemas toas haigekambri kõrwas Tema